

זרע שמשון

רבי שמשון חיים
ב"ר נחמן מיכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמאי ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי זיתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומזוני טבי.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הנה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ח"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
ברוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורנשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להנה"ק מקוויגלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימנים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמוהם להמליץ טוב בעדם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שמוע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמהם
לטוב להם, כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזיגער זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יחיה בכוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבשו בי תנומכי.

אתוון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגענשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסייע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

צדקת הצדיק

רבי צדוק
ב"ר יעקב רבינוביץ זצ"ל
אמר קודם פטירתו
שמבטיח כמו הבטחת בעל
מלא העומר שמי שידפיס
דבריו יהיה לו למליץ יושר

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספדו בשעת הלילה הכריז:
נצטויתי מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שילמץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים ארח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפו פרק מ"ב).

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשי הוורמאן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נדר בכל יום על כל אלה שיעיינו
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי יזכה ליר"ש,
והצלחה בכל טוב, בזה ובבא
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

שערי זבול

רבי זבולון
ב"ר אברהם משה המבורגר זצ"ל
הבטיח כמה פעמים שיעשה
טובה וימליץ טוב למי שיעשה
טובה לנשמתו, וכך חרות על
מצבתו

מלליצי יושר

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב?
פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה?
פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען?
פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

זייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען
וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, צדקת הצדיק, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,
און ר' יחזקאל אברמסקי, ר' זבולון המבורגר זצ"ל וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר
פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' יוסף ב"ר אברהם ריס זי"ע

פרה אדומה. בסנהדרין (דף נו:ו) איתא שבמרה נצטוו על פרה אדומה. וקשה דמדברי המדרש תנחומא (אות ח') מבואר שפרה אדומה באה לכפר על חטא העגל, והרי העגל נעשה אחר שהיו ישראל במרה. ויש ליישב עפ"י מה שאמרו (שמו"ר גכ: עה"פ דא ראייתי את עני עמי אשר במצרים, אתה רואה ראייה אחת, ואני רואה שתי ראיות, אתה רואה אותם באים להר סיני ומקבלים תורתך, ואני עוד רואה אותם ששומטים אחר מטרומולין של המרכבה שלי כשאני אבוא שם ומכעיסים אותי בו, וזהו דכתיב 'ויפתוהו בפייה' וכו', ואעפ"כ 'והוא רחום יכפר עון'. והיינו שכבר מתחילה עוד כשהיו ישראל במצרים, אמר הקב"ה למשה שעתידין ישראל לחטוא בעגל, ולכך כבר במרה הכין להם רפואה למכתם. ועפ"י דברי המדרש הנ"ל יש לבאר המדרש שאמר הקב"ה למשה 'לך אני מגלה טעם הפרה, אבל לאחרים חקה'. והיינו שאמר לו הקב"ה, אצלך שאתה יודע שעתידין ישראל לחטוא בעגל, שהרי כבר גיליתי לך דבר זה, ממילא אתה יודע את טעם פרה ואין זה חקה עבורך, אולם לאחרים שאינם יודעים שעתידין ישראל לחטוא אצלם הוי חקה. (זרע שמשון סוף אות ג.)

וישב העם בקדש ותמת שם מרים ותקבר שם ולא היה מים לעדה ויקהל על משה ועל אהרן. אמרו חז"ל (תענית ט.) הבאר בזכות מרים, ומשמחה מרים נסתלק הבאר. ויש להוכיח (ע"י זרע שמשון אות ה') הראיות שהביא רבינו) שתחילת הסתלקות הבאר היה עוד בזמן חיי מרים, והיינו שהתחיל הבאר להתעלם ולהתייבש ולהתמעט, כמו שנשמתו של האדם שלושים יום קודם מותו מתחלת להסתלק ולהתעלם. אולם לפ"י יש להקשות, דא"כ מדוע הקן וענגי הכבוד לא התחילו לפסוק שלושים יום קודם פטירתם של משה ואהרן, וכפי שהבאר התחיל לפסוק שלושים יום קודם מיתת מרים. וי"ל שאצל אהרן לא היה יכול להיות כן, שהרי אמרו חז"ל

יום ב' פרשת חקת ד' תמוז יומא דהילולא של בעל הפלא"ה

הרה"ק ר' פנחס ב"ר צבי הירש זי"ע

אם לא עכשיו אימתי?

עכשיו הזמן לקיים צוואת בעל הפלא"ה זי"ע

"כל המעיין ועוסק בספרי, יתברך מקל עילאה, בברכת ה' הרחבה

והמלאה, וינצל מכל עמל ותלאה"

זאת התורה אדם כי ימות באהל. אמרו (שבת פג:): אמר ריש לקיש אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליה, שנאמר זאת התורה אדם כי ימות באהל. וכענין זה אמרו (תמיד לב): מה יעשה אדם ויחיה, ימית את עצמו. ויש להבין ענינו לפי מה שאמרו (ברכות סד): צדיקים אין להם מנוחה לא בעוה"ז ולא בעוה"ב, שנאמר 'לכו מחיל אל חיל', והוא מה שאמרו (ב"ב עה), שכל צדיק נכזה מחופתו של חבירו, כי כל העוה"ז נקרא 'עלמא דמותא', נגד עוה"ב שהוא 'עלמא דחייא', וכל הנשמה שהיא מתעלה מעולם לעולם, צריכה בו אביו או אמו, כי בכל שנים עשר חודש היא מתעלה מעולם לעולם, וצריכה טהרה וכפרה מכל העולמות שעלתה כבר, כי טהרתם, טומאה היא אצל קדושת עולם העליון. וזה שאמר 'יעקב איש תם יושב אוהלים', ואחז"ל (ילק"ש תולדות ק"י) 'אוהלים' של תורה, ולא 'אוהל' בלשון יחיד, אלא שהיה נוסע מאוהל לאהל, וכל העולם שהנשמה עולה ממנו לעולם העליון, נקרא 'אוהל' לשון עראי, והעולם שעלתה לשם נקרא 'משכן', וזה שאמר 'מה טובו אוהליך יעקב משכנותיך ישראל'.

וכן עליות צדיקים אף כשהם בעוה"ז, הם מתעלים בשורש נשמתם מעולם לעולם, והוא מה שאמר 'הליכות עולם לו', וכתב 'ונתתי לך מהלכים', וכל עולם שעולים ממנו, הוא כגוף לגבי נשמה שהוא המדרגות שנתעלה עליו, והוא ענין התפשטות הגשמיות הכתוב בש"ע ('או"ח סי' צ"ח ס"א), ונקרא לגבי עולם העליון כגוף בלא נשמה, והוא מה שאמרו חז"ל בצדיקים שבמיתתם נקראו 'חיים', על שם עליות הנשמה בעולם החיים. והיינו דרמז הכתוב 'אדם כי ימות באוהל', שממית עצמו על ד"ת ועולה לעולם העליון שהוא חיים נגד זה העולם שהיתה, ע"ז אמר הכתוב 'כל הבא אל האוהל', דהיינו כל העולמות שעלתה כבר, 'וכל אשר באוהל' דהיינו העולמות שהיתה עד עתה, כולן חשובין כטמאין נגדו.

(ילקוט רמז תשס"ד) שאם היו ישראל יודעים שאהרן עולה להר למות שם, לא היו מניחים אותו, אלא היו מבקשים עליו רחמים ולא היה יכול למות. ומשום כן היה מוכרח להיות מיתתו בהצנע, ולכן גם כן היה מוכרח להשאיר את עגני הכבוד בשלימות עד יום מיתתו, בכדי שלא ישימו ישראל אל לבם שמתקרב עת מיתתו של אהרן. ומיתתו של משה הוצרכה להיות כדרך מיתתו של אהרן, שהרי שניהם מתו מחמת החטא של מי שריבה, ומשום כן לא נעלמו המן והעננים שלושים קודם מותם של משה ואהרן כפי שהיה אצל הבאר שנסתלק מחמת מיתת מרים.

לע"נ הג"ר יהושע ב"ר חיים יהודה דייטש זצ"ל
אבד"ק קסטמן יא"צ ד' תמוז

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת

חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר. יראה לפרש מילת 'לאמר', כי רש"י פירש לפי שהשטן והיצה"ר מונין את ישראל לומר מה המצוה הזאת ומה טעם יש בה, לפיכך כתב בה חוקה, גזירה היא מלפני ואין לך רשות להרהר אחריה. ויראה על פי מה שפירשנו בפרשת ואתחנן הפסוקים 'ושמרתם ועשיתם כי היא חממתכם ובינתכם לעיני העמים אשר ישמעון את כל החוקים האלה ואמרו רק עם חכם ונבון הגוי הגדול הזה, כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו, ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים ככל התורה הזאת. הנה פתח ב'חוקים' 'אשר ישמעון את כל החוקים האלה', ושוב אמר 'אשר לו חוקים ומשפטים'.

וביארנו כי בודאי דרך הכופרים שאינם מאמינים בתורה, להלעיג על חוקים שלא נודע להם טעם. אך בהיותם רואים השגחתו יתברך על שומרי חוקיו, א"כ תולין החסרונם שקצרה ידם להשיג הטעם מחמת פחיתות שכלם, שעל כרחם יענו אמן שה' אלהים. א"כ אמר 'אשר ישמעון את כל החוקים האלה', שאינם מושגים אצלם, על כן תולין החסרונם בעצמם, ואין תולין שהן דברי תורה, שהרי 'מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו', [והיינו שרואים השגחתו יתברך על שומרי חוקיו], וממילא הם מפארים המשפטים שצדקו יחדיו עם החוקים, וזה שמסיים הפסוק 'ומי גוי גדול אשר לו חוקים ומשפטים צדיקים'.

[ז"ל מלא העומר פרשת ואתחנן: אם אדם רואה לאחד שעשה דבר שהוא חוץ לשכל, יהיה כמתעתע בעיניו, ואולם אם אותו האדם נבחן אצלו לאדם גדול, כל שיותר רחוק משכלו, שופט בו חכמה יתירה ביותר, כי אין לייחס לחכם ומשכיל דברים של הבל. ולזאת אחר ש'שמעון את כל החוקים האלה', ודרך השטן ויצה"ר שמונין

את ישראל על החוקים שאין להם טעם שכלי, ואולם אם רואים בחוש איך שלא סר השגחתו יתברך מעלינו, הרי יסכר פי דוברי שקר, שלא לתלות החסרון בחוקים, רק בשכלם שאין משיגין טעמם וכו', ומה שתולין החסרון בעצמם, כי המופת על מעשים של ישראל אשר המה צדיקים, כהיות שנאמר 'כי מי גוי גדול אשר לו אלהים קרובים אליו כה' אלהינו בכל קראנו אליו', מזה המופת שכל מעשיהם הטיבים, על פי חכמת ה' אשר בקרבם, יקרא אל ה' ויענהו].

והנה בפרה אדומה מונין לישראל כפירש"י, זהו דוקא כשהם היו בהסתר פנים, אבל כשהיה נראה השגחתו יתברך עליהם, אין מונין על החוקים, כי תולין בחסרון דעתם. והנה במדרש רבה (יט:ח) איתא: שאל עובד גלולים אחד את ר' יוחנן בן זכאי, אילין עובדייא דאתון עבדין נראין כמין כשפים וכו', אמר לו לא נכנסה בך רוח תזזית מימך, אמר לו לאו, ראית אדם שנכנסה בו רוח תזזית, אמר לו הן, אמר לו ומה אתם עושין לו, אמר לו מביאין עיקרין ומעשנין תחתיו ומרביצין עליהם מים והוא בורחת, אמר לו ישמעו אנזין מה שאתה מוצא מפיר, כך הרוח הזו רוח טומאה מזין עליו מי נדה והוא בורח. לאחר שיצא, אמרו לו תלמידיו רבינו לזה דחיתו בקנה, לנו מה אתה אומר, אמר להם: חייכם, לא המת מטמא, ולא המים מטהרין, אלא אמר הקב"ה חוקה חקתי גזירה גזרתי אי אתה רשאי לעבור על גזירתי, ע"כ. והנה להבלי מואמין בזה, לא היה יכול להשיב לו שהוא חוקה, שלא יקבל ממנו ולא יאמין בדבר שאין השכל מסכים, וילעג לו, אבל בזמן שהשגחתו יתברך מפורסמת על שומרי חוקיו, יתלה החסרון בעצמו בחסרון שכלו.

וזהו שאמר 'וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חוקת התורה אשר צוה ה' לאמר', שיהיו במדרגה זו שיוכלו 'לאמר' להכופרים הבלתי מאמינים שהיא חוקה, ולא יצטרכו להמציא טעם זר ולדחותו בקנה, כמו שאמרו התלמידים 'לזה דחית בקנה', אבל 'דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה', כלומר המאמינים ידעו שאין טעמה נגלה רק למשה, וזה 'אליך'.

ליכות צ.ב.ר.מ. להצלחה בכ"ע

שני אחים, אחד מת, ואחד נסתכן והבריא, אם מלין השלישי. כתב האבני נזר (וי"ד) סימן ש"ה, וז"ל: הנה בשהיה לו שני ילדים ושניהם נסתכנו מחמת מילה, ואחד הבריא, שמעתי מחכם אחד שלא למול השלישי. והטעם, דלכאורה אפי' שניהם הבריאו, אבל כיון שנסתכנו, חזקה

חדש מבית מכון מליצי יושר

הגדרות אבני נזר - על ענייני מילה

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה'ק כהדרכת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריינברענגען דאט חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואס טוהט מכן דורות ישרים:

- א ת"ח ירש וואס טוהט עס שוין אסאך יאהרן צו העלפן אידן, וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פרייוואט, בנאמנות, קאנפידענציעל.
- יעדע נאמען איז א באזונדערע שטיין, באזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטון מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האט עס די ריכטיגע כח.
- מ'שרייבט די גאנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות, די שטיין בלייבט אין דעם אויווען פאר 2 וואכען.
- מ'זאגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים ווערט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה'ק אויפן הארץ: יצחק (אבינו) וז"ל הארץ צו אירשקייט, שיתקן לבו לשמים לטובה (ס'טעט ד' נאכדעם מענטש), ותאה פלאים (-וועט עס וואונדער), מקטן עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים

doroshesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיינ קינד איז געווארן א אנדערע מענטש, ער לערנט מוסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיינ ווען בעהט מיר 'וועק מיר אויף 5 מינוט פאר סוף זמן קריאת שמע

מיינ יצחק האט ארויפגעלייגט א פילטער

אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם, נישט וויסנדיג וואס מיינ בחור טוהט

כהאב אנגעהויבן זעהן הצלחה מיט מיינע קינדער נאכדעם מנדב זיין פאר מיינ חברים קינד

ואילו הייתי משתתה קצת, בטח לא היה נעלם ממני זה, כי גוף הענין באחד נסתכן ושני מות, כבר שמעתי מלמדן אחד (כמובא בסימן שכ"ה), אך מחמת המהירות לא עלה על דעתי אז, ושוב לא עיינתי בדבר כלל, אך היום נזכרתי הענין ועלה בלבי חשש זה. (המשך בשבוע הבא).

לע"נ הגר" אברהם יצחק ווייסבלום ב"ר אלעזר מסטאשוב זצ"ל יא"צ ד' תמוז

סעודת שבת. בשבת כל סעודה יש לה קדושה מיוחדת, וכן שלוש התפילות נתקנו כל תפילה בנוסח מיוחד לפי קדושת הסעודה שהכל אחד, משא"כ ביו"ט שכל הסעודות קדושה אחת ונוסח התפילות אחד. ותפילת מנוחה דשבת הוא כנגד קדושת יעקב אבינו, כמו הסעודה שלישית שחשב האר"ז"ל כנגד יעקב אבינו. ואומרים בתפילה זו 'יעקב ובניו ינוחו בו', שבתפילה זו ובסעודה זו הוא היחוד קוב"ה וכנסת ישראל, ומטעם זה מתחילין השמו"ע 'אתה אחד', על שם

היחוד, וזהו הנייחא, כמו שנאמר (רות א:ט) 'ומצאן מנוחה אשה בית אישה'. וכן ביהמ"ק נקרא מנוחה, ששם חדר המטות יחוד קוב"ה וכנסת ישראל. ובתפילה זו נזכר גם אברהם ויצחק, 'אברהם יגל יצחק ירנן', דיעקב אבינו הוא כולל קדושת כל השלושה אבות.

ומפני מה בשתי תפילות דערבית ושחרית לא מזכר קדושת האבות, לא בלילה קדושת יצחק, ולא בשחרית קדושת אברהם. אך הענין, דבשתי התפילות תיקנו הנוסח 'שמחו במלכותך שומרי שבת', ובתפילה זו דמנוחה אין אומרים 'שמחו במלכותך'. והוא על פי מה שאמרו (ספרי בהעלותך י"ט) 'וביום שמחתכם אלו השבתות', והיינו דבשבת אין בו מצות שמחה כמו ביו"ט, רק הישראל בעצמו שמח בקבלת עול מלכות שמים בשבת קודש, היפך עול מלכות בשר דם שהוא עול ואין לו שמחה, וזה לשון 'שמחתכם'. ולכן בתפילת ערבית ושחרית אין מזכירין האבות 'אברהם יגל יצחק ירנן', שהם אין להם שמחה, שאין מצוה בהשמחה, רק הישראל שמח ע"י מדת מלכות שמקבלין עליהם. וכן אומרים בזמירות בלילה 'חדו סגי ייתי', שמבקשים על שמחה שיבוא ע"י האור. וכן בסעודות בוקר 'חדו חצדי חקלא בדיבור ובקלא', שצריך סיבה שיבוא ע"י זה לשמחה.

משא"כ בסעודה שלישית שאז הוא היחוד יעקב ובניו קוב"ה ושכינתיה, והוא מנוחת אמת ואמונה, על פי מה שמובא (רעיא מהימנא זוהר ח"ג רל). 'איהו אמת ואיהו אמונה', שיעקב אבינו הוא מדת 'אמת' ליעקב, והיה מאיר לפניו בבחינת אמת, בחינת 'ה' אחד', ובניו הוא בבחינת אמונה, כמו שנתבאר במקום אחר במה שאמרו (פסחים נו). כשם שאין בלבך אלא אחד, כך אין בלבנו אלא אחד, רק בבחינת אמונה. ואז כשהוא היחוד וההמונה אז הוא שמחת לבו, וכמו שאמרו (תענית כו:) 'וביום שמחת לבו', זה בניו ביהמ"ק ששם היחוד, והוא נקרא 'שמחת לבו', שאין השמחה בהתגלות רק הלב שמח בעצמו. וכן אומרים בזמירות דסעודה שלישית 'חדו השתא בהאי שעתא', בלא שום השתדלות,

"הופיע ויצא לאור"

הגדרות חזון יחזקאל

על התורה ומועדים עם ביאורים הארות והערות

מלוכת מתוך גליונות
"מליצי יושר"
שיוצא לאור עולם מדי שבוע
בשבוע

הנ"ר שלום אייון זצ"ל
בעת הספדו בשעת הלוייה
של מרן בעל החזון
יחזקאל הכרזו:
'נצחיותו מאת רבינו
לפרסם שהבטחתי שיהיה
טוב למי שילמוד בספריו,
וכן למי שיפיק את חידושי
תורתו'
(רבותא אמריס א"ח ח"ב עמ'
רמ"ח)

אפשר להשיג הספר בחנויות
הספרים המובחרות
המפוזר ראשית: גריןמפלד
718.635.8103

ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון "מליצי יושר" בכל שבוע:
gilyonmy@gmail.com 732.510.0560

שגם השלישי יסתכן, וסכנה דוחה שבת, וה"ה מילה. אך זה אינו, דחזקה כשם שהראשונים הבריאו, כן גם השלישי יבריא. וכיון שכל עצמן באת לומר שלא ימול השלישי משום חזקה, והרי החזקה מורה על הבריאות שגם השלישי יבריא. אבל זה דוקא אם שניהם הבריאו, אבל אם האחד מת ואין חזקה על הבריאות, ועל הסכנה יש חזקה שגם השלישי יסתכן, ואם יבריא אם לא - לא נדע, שוב אסור למולו. ויפה אמר, עכ"ל.

וכ"כ האבני נזר בסימן של"ב, וז"ל: פשיטא שאם שניהם נסתכנו ולא מתו, דמלין השלישי, דאין לומר שאין מלין אותו דהוחזק שגם השלישי יסתכן ושמה ימות, וכמו לענין שבת דמחשש שמא יסתכן מחללין שבת. דא"כ למה נקט [הגמ'] (שבת קלד.) 'ומתו', הא בכל מיתה תחילה מסתכן, וכיון שמתו, על כרחך תחילה נסתכנו. ואם בשביל זה לחוד אין מלין השלישי א"כ האי 'ומתו' בכדי נקטא. אלא ודאי בכהאי גוונא מלין אותו. אך באחד נסתכן ושני מת, או להיפוך, לא נפשוט מזה, דאידי דנקט מיתה באחד, נקט גם בשני. ובסברא נמי יש לחלק. דבשניהם הבריאו י"ל כמו שהוחזק שבניו מסתכנים מחמת מילה, כמו כן הוחזק שיתרפאו, אבל בלא הבריאו רק אחד, הנה

הוחזק לסכנה, ולא הוחזק לרפואה, שהרי לא נתרפא רק אחד, עכ"ל.

וכ"כ האבני נזר בסימן של"א, וז"ל: הנה לכאורה ילד שנסתכנו אחיו מחמת מילה ולבסוף נתרפאו, לא נמול השלישי, כי הוחזק שגם השלישי יסתכן, ושמה ימות השלישי, דגם מחמת חשש סכנה לבד מדחין המילה, כהא דכאיב ליה עינא ליונקא

דחוששין שמא יצטרך כאב עין לכאב המילה ויסתכן, אף שאינו סכנה ברורה כלל. וכן האי 'ומתו' דעייבא לא מהלינן ביה מדינא דגמ' שהוא חשש בעלמא, וכן בשבת ויוה"כ משום חשש סכנה מחללין שבת ומותר לאכול ביוה"כ.

אך לק"מ, דכיון שראשונים נתרפאו, הוחזק שגם השלישי יתרפא. וכיון שהילד השלישי אין לו ריעותא בגופו, רק משום חזקה אתה בא לחוש לו, הרי חזקה מוציאנו מחשש זה דהוחזק שיתרפא.

ולפ"ז אם אחד נסתכן ושוב נתרפא, ושני נסתכן ומת, הרי הוחזק שהשלישי יסתכן ג"כ, וחזקה שיתרפא אין כאן, שלא הוחזק ברפואה, שהרי לא נתרפא רק הראשון, [לכן אסור למולו].

האמנם כי זה חידוש דין מאוד, כי לשון הש"ס (שבת קלד.) והפוסקים 'מלה ראשון ומת, שני ומת'. ולא 'אחד נסתכן ושני נסתכן ומת'.

ועוד יצאנו מזה חידוש דין, דאם ראשון נסתכן ושוב נפל מן הגג או אכלו ארי, וכן השני, אז לא נמול השלישי, דהוחזק בנסתכן, והוחזק ברפואה אין כאן, שנפלו מן הגג טרם נתרפאו, וכל כי האי הו"ל להפוסקים לבאר. מ"מ בשביל הוכחה קלושה מדלא ביארו הפוסקים, אי אפשר למול עד נדע טעם נכון, כי מסברא יש לחוש, לכן לדעתי אין למהר המילה עד נתיישב עוד בדבר.

ובזה ראיתי כי פרי המהירות חרטה, כי מחמת שמעלתו ביקש ממני להשיב תיכף, ועשיתי רצוני, נעלם ממני אז חשש זה.

הופיע
ויצא לאור

הגדרות אבני נזר - מהדורת לאנדא

על פרשיות התורה ומועדים
עם ביאורים הארוכים והעזרים

”הגיד אדמו”ר
וצוקללה”ה קודם
פטירתו שאם ילמדו
בספרים שלו, יהיה
למנו ולעור גם אחר
פטירתו ממש כמו
בחיים”

(אין צבי עה”ת עמ’ רמ”ב)

מלוקט מתוך גליונות
”מליצי יושר”
שיוצא לאור עולם
מדי שבוע בשבוע

אפשר להשיג הספר בחנויות הספרים המוכרות
ליתר פרטים, וכן לקבלת גליון ”מליצי יושר” בכל שבוע: gilyonmy@gmail.com

ואיזה סיבה רק דביה רעוא דרעוין, ואז גם שני האבות אברהם ויצחק ג”כ שמחים, ולכן אומרים בו 'אברהם גל יצחק ירנ', רק ביעקב ובניו הוזכר העיקר שהוא הניחא והמנוחה והשמחה הוא רק בלב, כמו שנאמר 'יום שמחת לבו'.

לע”נ הר”ר שלמה ב”ר יעקב עקיבא שרייבר ז”ל יא”צ ט’ תמוז
זאת חקת התורה אשר ציוה ה' לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה. איתא בירושלמי (מובא בישמח משה פרשת תולדות):
א”ר בון, יצחק אבינו עקר היה, מחלפת שיטה דר’ בון, דאמר ר’ בון פרה אדומה נלקחת מן הגוי, ע”כ. והוא פלא, ונראה הכוונה, דהנה אמרו (קידושין לא.) שהשי”ת שילם שכר גדול לגוי ונולד לו פרה אדומה בעדרו. והנה אף שבודאי נמצא אצל הרבה ישראל מקיימים מצות כיבוד אב ואם כמו אותו הגוי, ולא זכו לשכר זה, רק יען שעכו”ם הם בטבע רעים וחטאים, וגוי זה התגבר עצמו כנגד טבעו, על כן קיבל שכר. וא”כ נראה מזה שמי שבדרך הטבע מעותד להיות רע, והוא מהפכו לטוב, שכרו הרבה יותר מרובה. ולפ”ז יש לומר דהנה יצחק היתה מדתו גבורה מדת הדין, ועל כן לא היה ראוי להוליד, אמנם כיון שהיפך מדתו ונעשה כולו קודש לה, ועולם חסד יבנה, בודאי ראוי לשכר להיות ראוי להוליד, יען שהיפך את מדת גבורה לטוב. וזה הכוונה דיצחק אבינו עקר היה, והוא 'מוחלפת שיטה', שהיפך מדתו. ומסיים הירושלמי דכך מצינו 'דאמר ר' בון פרה אדומה נלקחת מן העכו”ם', דמצינו דגוי קיבל שכר גדול שנוול לו פרה אדומה בעדרו, והטעם כיון שהיה זה היפך טבעו, ועל כן יצחק אבינו אדרכא היה ראוי לשכר שיוולד בנים.

לזכות והצלחה ש.ב.ש.ה.

זאת התורה אדם כי ימות באהל.
דרשו רז”ל 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה, והקשו מה שייכות זה הדרש לפרשת פרה. ופי’ מו”ח הגאון נ”י, כי בא ללמד אפילו אם הגיע למדרגת 'אדם' כזה, מ”מ מטמא, כדעת התוס’ (כתובות קג: ד”ה אותו) דס”ל לרבינו חיים הכהן דבטל הכהונה לגמרי אצל צדיק, אבל מסקנת התוס’ דוקא בשל דברי סופרים, ולא בשל תורה, וגם אז צריך טהרת אפר הפרה. וזה הרמז 'זאת התורה' אפילו ב'אדם', וכמו שמוכח במעשה דר’ יוחנן בן זכאי (ברכות כח:). שאמר בשעת פטירתו 'פנו כלים מפני הטומאה'.

עוד פי’ מו”ח הג’ נ”י, כי איתא (תנא דבי אליהו רבה פכ”א) שע”י שבירת הלוחות משום חטא העגל, נגזר על ת”ח ללמוד תורה מתוך הדחק, וע”י כן שכן כפול לעתיד. והנה לפי הטעם של ר’ משה הדרשן דפרה היתה מכפרת עון עגל, א”כ היו צריכין ללמוד בריכות, דהרי נתכפר עון העגל ע”י פרה אדומה. על כן אמר קרא 'זאת חוקת התורה', דזה 'חק', ולא כר’ משה הדרשן, ומהו החק, זה מה ש'אדם' כי ימות באהל, שצריכין להמית עצמו על דברי תורה.

עוד נראה לי, דאמרו (יומא עב:): 'זכה נעשה לו סם חיים, לא זכה נעשה לו סם המות', ולכאורה דבר זה הוא פלא, אם מחיה ק”ו שלא ימית, אלא מצינן כזה בפרה שמתהר את הטמאים ומטמא את הטהורים, ועל כן סמך ליה 'זאת התורה' ג”כ יש 'אדם' כי ימות באהל, שנעשה רשע ע”י אוהל בית המדרש, ורשעים בחייהם קרויים מתים. ויש שנתקיים בהם 'אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עליה', וכמו שאמרו (תמיד לב.) 'הרוצה שיחיה ימית עצמו', וע”י כן נעשה 'חי', צדיק.

ולשון אין התורה 'מתקיימת', היינו שלא יהיה כדוא האדומי אשר נאמר עליו 'הוא ימות באין מוסר', ואמרו (סנהדרין קו:): שבא מלאך ושיכח לימודו כדי שלא יתקיים בו 'אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו, לזה אמר 'ומתקיימת' דייק, קיום עולמית, בסיעתא מן שמיא לאוקמי גירסא.

לע”נ הג”ר דוד ליפשיץ ב”ר יעקב אליה זצ”ל יא”צ ט’ תמוז

יש יד לצדקה. בנדרים (דף ז.) בעי יש יד להפקר או אין יד להפקר, ופריך היינו צדקה (ובצדקה כבר הוא איבעיא קדומה שם אי יש יד לצדקה), ומשני את”ל קאמר, את”ל יש יד

לצדקה, הפקר מי אמרין היינו צדקה, או דילמא שאני צדקה צדקה לא חזיא אלא לעניים, והפקר בין לעניים ובין לעשירים. וכתב הגר”י ענגיל (אתון דאורייתא כלל י”ז), וז”ל: ונראה שהש”ס מסופק בזה אי הפקר יש בו ענין מצוה או לא, וע’ תוס’ (שם ד”ה הפקר) שכתבו: סתם מפקיר היינו בשביל שיזכו בו עניים, ומסיק דמ”מ הפקר הוא לעניים ולעשירים, עכ”ל.

ולא זכיתי להבין דבריהם, שלפי הנראה רצו להסביר בזה סברת הש”ס שמסופק לומר דהפקר היינו צדקה, שדבר זה צ”ב, והסבירו התוס’ הטעם דסתם מפקיר שיזכו בו עניים. ולא

זכיתי להבין הטעם הזה, דמה בכך שכוונתו שיזכו בו עניים, הרי סוף סוף הפקירו בדבורו לכל, והוא הפקר לכל, ומה לנו בכוונתו, ואפי’ מחשבת מצוות צדקה אין כאן כיון שיודע הוא שהפקר הוא בין לעניים ובין לעשירים ויכולו לזכות בו עשירים כעניים, וא”כ נהי שרצון לבו הוא שיקדמו עניים עצמן לזכות, עם כל זה

אין זה מחשבה לתת צדקה, וכ”ש שאיננו צדקה בפועל.

וי”ל דאירי בעניים עומדין לפניו והוא מפקיר דבר שיש בו חיוב מעשרות, שבהפקירו הדבר מיד יזכו בו עניים העומדין לפניו, ומה שמפקירו ואינו נותנו להם במתנה הוא מפני שרוצה להרויח להם שיהיו פטורים מן המעשרות, דהפקר פטור מן המעשרות, ואם יתנהו להם במתנה יתחייב במעשרות, ולכן הפקר כזה שפיר חשיב צדקה, כיון שבדואי יזכו בו עניים העומדים שם ומוכנים לזכות, ולכן שפיר נסתפק הש”ס לומר דיש יד להפקר כזה מטעמא דהפקר היינו צדקה.

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה
שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$250 פאר גליון מליצי יושר וועט מען מודיע
זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון - ווארשא, אבני נזר -**
סוכאטשוב, **צדקת הצדיק - לובלין, ילקוט סופר - פאקש, לב**
העברי - הר הזיתים, ר' יוסף ענגיל - ויען, בן לאשרי חזון יחזקאל
שערי זבול - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר
זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

געדענקט "מקח בלייבט מקח"!

732-510-0560 gilyonmy@gmail.com

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו”ע הרב (ת”ת פ”ב ס”א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ”כ בסעיף י’ וז”ל: ללמוד פעם אחת כסדר [תנ”ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספתות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב”י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ”ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובוה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת”ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה”ז והקדן לעוה”ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת וקדושה מכל י”ח

תולדות בעל החזון יחזקאל זי"ע

כשבנו את נמל אשדוד, היו חילולי שבת גדולים בעיר, והתארגנה משלחת רבנים למחות בפני ראש הממשלה דאז 'לוי אשכול', שכללה את מרן הגר"י אברמסקי, מרן הגר"י כהנמן הרב מפוניבז', ואת הרב הראשי דאז הרב אונטרמן. סיפר מרן הגר"י זצוק"ל, שבשבת שלפני הפגישה הוא ישב והרהר, הרי אם לוי אשכול יאמר כך, אנו נענה לו כך, וחוזר חלילה, ולבסוף הגיע למסקנה הוודיע שהחליט שלא ללכת לפגישה עמו, ונימק את החלטתו כי בוודאי לאחר כל הטענות שנטען לו, לבטח הוא ישאל אותנו האם פיקוח נפש דוחה שבת? ואנו נענה לו בחיוב, ואחרי זה הרי לא ישאל אותנו מהו 'פיקוח נפש', אלא יפסוק בעצמו ויאמר שהרבנים התירו לו לבצע חילול שבת זה כי מדובר בפיקוח נפש הדוחה שבת, ובעקבות מסקנה זו בוטלה הפגישה. הוסיף מרן הגר"י זצוק"ל שראה בביטול הפגישה השגחה פרטית לטובה, כי כמה שעות לאחר מועד הפגישה, קיבל ראש הממשלה את התקף הלב הראשון שלו, ואם היו הולכים אליו ומדברים עמו קשות כפי שהיה מתוכנן, היו מעלילים לבטח אנשי וואומרים שהרבנים בדבריהם החריפים אליו גרמו לו להתקף הלב, ללמדך כמה משמים מסייעין בעד שומרי השבת וחכמים.

וכן שפיר יש סברא לומר דאין יד, דנהי דודאי יזכו בו עניים, עכ"ל ההפקר בעצמותו הרי איננו צדקה לעניים, ואילו היו עשירים עומדים שם, היו גם הם יכולים לזכות, ולכן נהי שלפי מצב הדבר שעניים עומדים שם יקדמו הם לזכות, עכ"ל כיון שההפקר בעצמותו הוא רק מתנה כללית לכל העולם ולא לעניים בפרט, לכן שפיר יש סברא לומר דאיננו צדקה ולא מהני ביה יד, ושפיר נסתפק הש"ס בהפקר כזה אם דנין אותו לפי מצבו שעניים עומדין שם ויקדמו לזכות וחשיב צדקה ויש לו יד, או דלמא דנין אותו לפי עצמותו דחזי בין לעניים ובין לעשירים ולא חשיב צדקה ואין לו יד.

לזכות אלעזר חיים בן הינדא להצלחה בכ"ע

וידבר ה' אל משה ואל אהרן לאמר זאת חקת התורה אשר צוה ה' לאמר, דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדומה תמימה. יש לדקדק למה הוזכר כאן אהרן, הלא הפרה נעשית ע"י אלעזר בנו, ולמה הזכירו. גם לקחתה היתה למשה רבינו, כדכתיב 'ויקחו אליך', כאומרים ז"ל 'לעולם נקראת על שמך, פרה שעשה משה במדבר', ומה שייכות כאן אהרן. ועוד מהו החקה,

הלא רבי משה הדרשן נתן בה טעם. ועוד, דהול"ל זאת חקת 'הפרה'. ועוד קשה הלשון 'צוה ה'', דהיה לו לומר 'אנכי מצוך'. וגם מהו כפל 'לאמר', דלכאורה שניהם מיותרים, דהא כתיב 'דבר אל בני ישראל'. עיין במפרשים שהאריכו כל אחד לפי השגתו וחלקו שניתן לו מסיני, ובעשה"ל"ת גם אני אביא חלקי.

הנה במדרש (במד"ר יט:ד): אמר ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, על כל דבר ודבר שיצא

מפי הקב"ה למשה, אמר לו טומאתו וטהרתו, כיון שהגיעו לפרשת אמור אל הכהנים, אמר לו משה רבש"ע אם נטמא זה מה טהרתו, לא השיבו, באותה שעה נתכרכמו פניו של משה, כיון שהגיע לפרשת פרה, אמר לו אותה האמירה שאמרתי לך באמור אל הכהנים ושאלתני וכו' ולא השבתיך, זה טהרתו 'ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת', ע"כ. ולכאורה דברי ר' לוי הרי הם כנבואה, והיכן רמוזה. ונראה לענ"ד דהכי פירושו: 'וידבר ה' אל משה', ומה דיבר: 'ואל אהרן', ששאלתני אז כשיטמא מה טהרתו, 'לאמר' תאמר לו 'זאת' המבואר בתורה שבעל פה שנקראת 'זאת', שהפרה מטמא טהורים שהוא חקה בלי טעם, דכל הטעם שלא יחקו את הצדוקין האומרים במעורב שמש היא נעשית (וימא ב.), ואז הרי לא היו עדיין צדוקין, ולמה נמסר בתורה שבעל פה שייטמאו את הכהן העושה את הפרה, והגם התורה שבעל פה ג"כ 'אשר ציוה ה'', א"כ משה רבינו כבר ידע טעמה, והיה יכול להגיד לבני ישראל, מ"מ 'לאמר', הניח משה רבינו ולא אמר הטעם כדי שהדורות שיבואו אח"כ יאמרו ויגידו טעם זה, כי זה חלקם, ולא רצה עתה לגלות, כי דיה לצרת הצדוקין בשעתה, דאע"פ שהכל גלוי לפני הקב"ה, אינו רוצה לגלותה, כי אז כבר יהיה הכרח בדבר, והאמת שהרשות נתונה, שיש בחירה ואין ידיעתו מכרחת כל זמן שאינה בבחינת גילוי אלא למשה רבינו לבד.

ועם רעיון זה תבין עוד מאמור רז"ל (במד"ר יט:ז): כשעלה משה למרום שמע קולו של הקב"ה שיושב ושונה אליעזר בני אומר פרה בת שתים, אמר לו רבש"ע עליונים ותחתונים שלך ואתה אומר הלכה בשם בשר ודם, אמר לו עתיד צדיק אחד לעמוד בעולמי ומתחיל בפרה תחילה, אמר לו יהי רצון שיצא זה מחלצ'י, אמר לו וכו' ושם האחר אליעזר, ע"כ. ויש לדקדק למה הדגיש 'צדיק אחד', ומאי טעמא ר' אליעזר, ומדוע חשק כל כך משה רבינו שיצא מחלציו, הלא אין הלכה כדבריו, אלא כחכמים דפליגי עליה שאפילו בת ג' וד', ואדרבה בת שתים פסולה דצריכה להיות ראויה לילד, ומה שייכות ר' אליעזר שיהיה אחר יותר מאלף שנה להכתוב 'ושם האחד אליעזר'.

אמנם כן ידוע מהאריז"ל דפרה אדומה מורה כולה דינים, ועל כן אמר ר' אליעזר בת שתים, ידידע דמיעוט הלבנה גרם להתגברות הדינים, ושנת הלבנה שנ"ד ימים, נמצא בשנתיים יש שח"ת ימים, על שם הכתוב 'לך רד כי שחת עמך', וזהו שהגבירו הדינים, דלולא חטא העגל הלא היה כבר חירות ממלאך המות, ואם לא היה מיתה בעולם, כל ענין הפרה לא היה נתגלה בצירוף תיבות האלו, אלא כמו שיהיו לעתיד לבוא כשיבולע המות לנצח, והתורה ח"ו לא תשתנה, אלא האותיות יצטרפו בצירוף תיבות אחרים, ולכן לא רצה ה' לומר ההלכה סתם, דאם היה כן היה כבר הכרח לעשיית העגל, אבל אמרה בשם ר' אליעזר, וקראו 'אחד', דהא חכמים פליגי עליה, והגם שבאמת בפנימיות הלכה כמותי כדברי הבת קול המבוארת בב"מ נט. במחלוקת דתנור עכנאי, שבשמים אמרו הלכה כר' אליעזר בב"מ, אבל עד ביאת הגואל צדק הלכה כחכמים, ועל כן חשק שיצא מחלציו שכוחו כל כך חזק להמתיק הדינים, והשיבו שכבר יצא דכתיב 'ושם האחד', ולא אמר 'השני', ד'האחד' גימטריה ח"ו, מדת היסוד, דע"י תיקון מדה זו נמתקין כל הדינים כידוע לידועי חן.

ואח"כ חוזר לענין הפרה אדומה 'דבר אל בני ישראל ויקחו אליך' למשה רבינו, שנקרא 'חכם', כמבואר במדרש (במד"ר יט:ד) עה"פ 'מי כהחכם', זה משה שנתגלה לו טעם פרה אדומה, 'פרה אדמה' תמימה, גימטריה ת"פ סר מים', הכוונה דכוחות הדין נתהוו ע"י קלקול ופגם הברית שגרמה הטמאה עם ת"פ מחנותיה, אך בעשית הפרה אדומה כיוון הכהן לתקן מדת היסוד ונתעוררו ונתגברו החסדים שרמוזים במים בכל י' ספירות הקדושות שהם בחינת עשר פעמים שם הקדוש הוי"ה שהם בגימטריה ס"ד, ויושפעו חסדים פשוטים עלינו ועל כל ישראל אמן.

מצוה נדירה שהמקיים אותה נוטל שכר כנגד כולם

כתב בשו"ע הרב (ת"ת פ"ב ס"א): 'מצות עשה של תלמוד תורה על כל אדם לעצמו ללמוד כל התורה שבכתב ושבעל פה כולה'. וכ"כ בסעיף ז' וז": ללמוד פעם אחת כסדר [תנ"ך] וכל התלמוד בבלי וירושלמי ומכילתא וסיפרא וסיפרי ותוספות וכל המדרשים מתנאים ואמוראים כמו מדרש רבה ותנחומא ופסיקתות וכיוצא בהן ומדרשי רשב"י (-זוהר) כדי שיוכל לגמור כל התורה שבעל פה כולה פעם אחת בחייו, עכ"ל.

זה מצוה שרק יחידי סגולה מקיימים אותה, וקל מאוד לקיימה אם מקציבים לזה זמן מועט בכל יום, ובזה זוכים לקיים מצוה נדירה של מצות ת"ת ששקול כנגד כל המצוות, ואין לשער גודל השכר שזוכים עבור זה בפירות בעוה"ז והקרן לעוה"ב

נתפרסם לזכות י.ב.ח.ה. לנחת דקדושה מכל י"ח

לזכות ולרפ"ש י.ע.ב.י.

מת אסור בהנאה. אמרו בע"ז (דף כט.): מנלן דמת אסור בהנאה, אתיא שם שם מעגלה ערופה, כתיב הכא ותמת שם מרים, וכתיב התם וערפו שם את העגלה בנחל, מה להלן אסור בהנאה, אף כאן נמי אסור בהנאה.

ואמרו בערכין (דף ז'): האשה שיוצאה ליהרג ואמרה תנו שערי לבתי, נותנין, מתה אין נותנין, מפני שהמת אסור בהנאה, ע"כ. והנה פשטות הלשון 'שיוצאה ליהרג' משמע דאיירי דאחר גמר דין אמרה 'תנו שערי לבתי', אז נותנין לה, ומשמע דאם אמרה קודם גמר דין 'תנו שערי לבתי' אם יצא דיני למיתה, אין נותנים לה.

וכתב החזון יחזקאל (פ"א ערכין ה"ב) וז"ל: נראה מזה, כאמור בירושלמי גיטין (פ"ו ה"ה) דהא דביוצאת ליהרג אם אמרה 'תנו שערי לבתי' נותנים לה, היינו משום שדברי שכיב מרע ככתובים וכמסורים דמי, וכשאמרה 'תנו', הרי היא כאילו מסרה כבר לבתה, ותו לא הוה עוד שלה להיאסר עמה במיתתה. ולפי טעם זה, היינו דוקא כשאמרה אחר גמר דין ויוצאת ליהרג, אז יש לה דין שכיב מרע, אבל קודם גמר דין אין לה דין שכיב מרע, ואין אמירתה 'תנו שערי לבתי' מועלת להיות ככתובים וכמסורים שלא יהיו שלה ולא יאסרו בהדה.

אמנם לשיטת רש"י דטעמא דמילתא דאם אמרה 'תנו שערי לבתי' נותנין לה, הוא משום כיון דאמרה 'תנו שערי לבתי', גליא דעתה דלא ניחא לה דתיהוי כגופה לאתסורי בהדה, וכנטולה מחיים דמיא, אז אין לחלק בין אמרה אחר גמר דין ובין אמרה קודם גמר דין.

לזכות מ.ב.ה. להצלחה בכל מעשי ידי, ושמירה עליונה

זאת חקת התורה. האור החיים הק' מפרש למה כתוב 'זאת חקת התורה', על פי מה שפסק הרמב"ם (פ"א מהלכות טומאת המת ה"ח) שאין הגוי נעשה טמא מת, שאם נגע במת או נשאו או האהיל עליו הרי הוא כמו שלא נגע, הא למה זה דומה לבהמה

תולדות הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין זי"ע

אחר פטירתו של ר' לייבלי אייגר, נתפרדה חבורת החסידים, חלק נטה אחר רבי צדוק, וחלק אחרי ר' אברהם מלי אייגר, חיו ביניהם שני הצדיקים בשלום ומתוך כבוד והערכה הדדית. פעם ספרו חסידים לרבי צדוק שהיו אצל ר' אברהם מלי אייגר ושמעו מפיו תורה חשובה. השיב להם רבי צדוק: וכי רבותא היא? שמעתי מאביו הרה"ק הבעל תורת אמת זצ"ל שאמר כי הזיווג היה יכול להיות אצלו אפילו בטלית ותפילין. וא"כ מה פלא אם מזיווג כזה יצאו בנים כאלה.

שלא ברצון קיבל עליו את הנהגת האדמו"ר, וזמן רב נהג התבודדות עד שפתח דלתותיו לפני חסידיו, הוא חשש שהחסידים כדרכם יטרידוהו מעבודתו אשר בה היה שקוע ראשו ורובו, והיא כתיבת חיבוריו וחידושי למען יעמדו לדורות רבים. אולם גם כאשר החל לקבל חסידים בחר את בעלי הרוח ותלמידי חכמים שביניהם, ובעיקר התעניין בחסידים צעירים, כיון שאותם קיוה לחנך ולהדריך ברוחו, ועל כן השאלה הראשונה שהיה שואל לכל אברך שבא אליו היתה אם עוסק בתורה, והיה משוחח עמו, וע"י כך הכיר את כל אחד ואחד מהם בפנימיותו, והתקשר עליהם, והם אליו, והיה מכניס בלבם אהבה וחשק ללימוד, והיו הדברים שיצאו מלבו בתום ובאמונה נכנסים אל לבותיהם, וכך הציל רבים מליתות מדרך התורה.

היה בעל כח התמדה כביר, ולא הפסיק מלימודו אלא לזמן התפלה ולצרכים הכרחיים, אף בשעה שהיה משיח עם מי שהוא, היו עיניו נתונות בתוך הספר שלפניו והיה ממשיך לעיין בו, או שהיה כותב ושומע ומשיב לשואלו, ושום דבר לא הסיח את דעתו מהגיונותיו בלימוד.

גופם טמא במותם, וכמו שראו החכמים את אליהו הנביא בבית הקברות ושאלוהו והלא כהן אתה, אמר להם צדיקים אינם מטמאים במותם. וגם מבואר בזוהר בפרשת ויחי, כאשר יצה"ר שהוא המלאך המות נוטל נשמתו של אדם, מטמא אותו באותה שעה, ולכן נשאר הגוף טמא, ואילו עובדי כוכבים בחייהם הם טמאים מצד נשמתם הלקוה ממקום הטומאה, וכאשר יוצאת מהם נשמתם, נשאר גופם ללא טומאה ע"ש. אנו לומדים מהזוהר שצדיק שלומד תורה לשמה אינו מת ע"י מלאך המות אלא מיתתו בנשיקה, ולכן אין גופם טמא במותם, אבל סתם בן אדם שמת ע"י מלאך המות אז המלאך המות מטמא אותו באותה שעה, וכן גוי רק בחייהם הם טמאים מצד נשמתם הלקוה ממקום הטומאה, אבל כשיוצאת מהם נשמתם, נשאר גופם בלא טומאה.

ובעוד מקום אומר הזוהר שגוף הכותי בחייו טמא מפני שנשמתו אובדת, וגופו שב אל העפר. אבל ישראל בחייו טהור ובמותו טמא מפני שנשמתו עולה למקום גבוה, ונשארת בו נפש הבהמית בגוף.

וא"כ יש לעיין לפי מה שמבואר בזוהר החילוק בין סתם ישראל דמטמא, ובין צדיק דאינו מטמא, דלפי דברי האור החיים הק' יוצא איפכא, שהרי כתב דעיקר הטומאה הוא מפני שרוצים השפלים להתדבק בתורה והמצות ולינוק משם, וא"כ הצדיק שיש לו כל כך הרבה תורה ומצות, אז הם רוצים עוד יותר להתדבק בו, וא"כ הוא צריך להיות עוד יותר טמא מסתם ישראל. וכן למה שהמהר"ל מפרש שעיקר הטומאה מפני שלישראל יש להם תורה ומצות והוא צריך לחיות לעולם, ומיתתו הוי שינוי, וא"כ הצדיק שבטח יש לו הרבה תורה ומצות, וא"כ מיתתו הוי עוד יותר שינוי, ולכן באמת צריך גם להיות טמא עוד יותר, מפני שמיתתו זהו שינוי. וגם לטעם השני של המהר"ל מפני הריחוק זהו הטומאה, וא"כ גם אותו טעם אצל צדיק, ונמצא דהטעם של האור החיים והמהר"ל נסתר מדברי הזוהר.

ולענ"ד ליישב, דהא הטעם של הזוהר שהמת מטמא הוא מפני שהמלאך המות כשנוטל נשמתו של אדם, מטמא אותו באותה שעה, ולכן נשאר הגוף טמא. וא"כ נראה ליישב, דכיון שנטמא האדם, וידוע שטומאה נמשך טומאה, ולכן אם כבר נטמא, וכל ישראל אפילו הריקה שבהם הוא מלא תורה ומצות כרימון, ולכן החיצונים יש להם כח לינוק ולהתדבק וזהו הטומאה. אבל הצדיק העוסק בתורה לשמה, שאין מיתתו ע"י מלאך המות, אלא מיתתו בנשיקה, ואז אין שום טומאה, ותמיד הקדושה יותר חזק מהטומאה, וא"כ אין יכולים השפלים להתדבק בצדיק בכלל, כיון שהצדיק נשאר בכל תורתו ומצותיו ובטהרתו, וא"כ גם לפי הטעם של האור החיים, אין הדבר כך בצדיק המת מיתת נשיקה, ואין שום סתירה מזוהר לדברי האור החיים.

אמנם לפי דברי המהר"ל שאין מגדיר הענין מפני התדבקות השפלים, אלא כיון שיש לישראל תורה ומצות, וא"כ הישראלי צריך לחיות לעולם, וכשמת זהו שינוי מסדר העולם ולכן הוא טמא, וא"כ כל שכן הצדיק שיש לו כל כך הרבה תורה ומצות והוא ראוי לחיות לעולם, וא"כ הוא צריך להיות יותר טמא מפני לגביו השינוי עוד יותר, וא"כ לכאורה יש לעיין בעומק דברי המהר"ל מהזוהר.

והנראה בזה, דהנה התוס' (כתובות קג: בד"ה אותו) מביאים בשם רבינו חיים כהן שאמר, אלמלי הייתי כשנפטר ר"ת הייתי מטמא לו, אך התוס' פליגי עליו, דרק בטומאת בית הפרס דרבנן אמר כך, וכמו שמבואר בירושלמי, ע"ש. ויש להסביר שיטת רבינו חיים כהן שאמר אלמלי הייתי כשנפטר רבינו תם היה מטמא לו, דלפי מה שמבואר בזוהר הקדוש שכל שעוסק בתורה לשמה מת במיתת נשיקה ואין גופם טמא במותם, וא"כ זהו מוסבר טוב ומוכן מה שרבינו חיים כהן אמר שהיה מטמא לו, מפני שר"ת היה צדיק וגדול הדור ולמד תורה לשמה אפילו כהן יכול לטמא לו. וגם כפי מה שהסברנו דברי האור החיים הק', מובן שהיה יכול רבינו חיים כהן לטמא לרבינו תם. אמנם המהר"ל סובר כמו שאר הראשונים שלא קיבלו שיטת רבינו חיים כהן, וכמבואר בירושלמי.

שנגעה. וביאר האור החיים, דלכך נקראת מצות פרה בשם 'חקת התורה', אשר הוא רק במת ישראל שמתמא באוהל, ולא באומות העולם שאינן מטמאין ואינן מתטמאין, הוא משום שישאל קיבלו את התורה"ק ונעשו דבר שהשפלים תאבין בהם להיותם חטיבה של קדושה עליונה, ומביא משל לב' כלים אחת מלאה דבש ואחת מלאה זבל, ופינה אותם והוציאם לחוץ מהחדר, אותה שמלאה דבש מתקבצים לה כל הזבובים והרמשים, ואותה שהיה מלאה זבל הגם שנכנסו לה קצת מהרמשים, לא שוה לשל דבש, לכן העכו"ם אינן מטמאים באוהל אלא במגע ומשא, וכן אינן בגדר קבלת טומאה כלל, שאין הטומאה מתדבקת בהן, כיון שאינן בני תורה, ואין בהן קדושה, אין הטומאה נדבקת בהן כלל, עכ"ל. ואנו לומדים יסוד חדש מדברי האור החיים לחלק בין מת

ישראל לגוי, מפני שישאל קבלו את התורה, ולכן הסת"א רוצים להתדבק בקדושה, אבל גוי שאין להם תורה ואין בהם קדושה, אין הטומאה מתדבקת בהם, ולכן כתיב 'חקת התורה'.

אמנם עצם הרעיון לחלק בין מת ישראל למת גוי שתלוי בקבלת התורה והמצות, כבר הקדימו בזה המהר"ל מפראג (חדושי אגדות ב"מ קיד.), וז"ל: רק קברי ישראל מטמאים, בשביל שיש להם תורה ומצות, וזהו טעם הטומאה, כי כל דבר שהוא שינוי יוצא מן סדר ומנהגו של עולם הוא מטמא, שהוא דבר זר, ואסור לנגוע בו ולקרב אליו, רק מחוץ למחנה יהיה מושבו. ולא היה ראוי שיהיה המיתה לאדם, בפרט ישראל, כי אדם הראשון נברא שיהיה חי לעולם אם לא היה החטא גורם שהביא המיתה לעולם. ולא האדם בלבד, אף הבהמות היו חיים לעולם, רק שנתן גם לבהמה מעץ הדעת, ולכן כל אלו המיתה שינוי להם ומטמאים. ויותר ראוי שיהיה לאדם, שנברא בצלם אלקים, החיות לעולם, ולפיכך האדם יש לו טומאה יותר, עכ"ל. זאת אומרת שהמהר"ל תפס הענין של חילוק בין ישראל לגוי, זהו מטעם תורה ומצות, שלישראל יש להם תורה ומצות והוא ראוי לחיות לעולם, ומיתתו הוי שינוי, והיה דבר זר ואסור לנגוע בדבר זר, וזהו הטומאה. אבל הגוי שאין לו תורה ומצות, ולכן במיתתו לא נוצר דבר זר, וא"כ החיות אצלו והמיתה אצלו אין בהם שינוי כדי שיטמא, כיון שאין לו הזכות המיוחד לחיות לעולם, כמו הישראלי שיש לו בזכות התורה והמצות לחיות לעולם, כך נראה דבריו הק'. אבל מדברי האור החיים נראה שהענין שהתורה ומצות של ישראל זהו מביא שהחיצונים רוצים להתדבק בו, וזהו הטומאה שאדם החי צריך להתרחק מחמת כיון שבו מתדבקים השפלים בקדושה כשמת הישראלי, כך נראה הדברים.

אמנם עוד אומר המהר"ל (גור אריה עמוד קפ"ב), וז"ל: כתיב 'לנפש לא יטמא' ויש לשאול למה אמר 'לנפש לא יטמא', דהוי ליה למכתב 'בנפש לא יטמא', כי אצל השרצים כתיב 'כל הנוגע בנבלתם יטמא', וכך הוי ליה למכתב 'בנפש לא יטמא'. אבל הכתוב בא לפרש כי לא מחמת החסרון שיש במת הוא מטמא, אבל הטומאה הוא למת כי הנפש שיצאה מן המת הוא נבדל מן החיים, ואין החיים עם המתים במחיצה אחת, וכל אשר קרב אל הדבר שהוא נבדל ומרוחק מן העולם הוא מקבל טומאה, ונעשה מרוחק מן הבריות, ולפעמים הוא פחיתות הוא פחיתות של הדבר שהוא מרוחק ממנו, ולפעמים אף אם הוא דבר שיש לו מעלה, מ"מ מפני שהוא האדם הנטמא קרב אל הדבר שהוא מרוחק, ולכן מקבל טומאה ונעשה מרוחק. ומצד הזה המת מטמא, ואין זה חסרון כלל, וזה ההפרש שיש בין טומאת מת לטומאת מצורע או שאר טומאות, כי טומאת מצורע בשביל כי המצורע הוא מובדל ומרוחק בשביל פחיתותו וחסרונו, אבל המת הוא מטמא, אבל אין זה משום פחיתות המת, רק שהמת נבדל מן החיים ומרוחק מהם, ולכן הנוגע במת טמא ונעשה מרוחק, ולכן כתיב 'לנפש לא יטמא', כלומר שלא יתחבר לנפש אשר הוא נבדל ממנו, עכ"ל.

ויש לעיין מאי לגבי צדיק שמת, שמבואר בזוה"ק (פרשת וישלח), שכל העוסק בתורה לשמה אין מיתתו ע"י מלאך המות אלא מיתתו בנשיקה שהיא דביקות הנפש בעיקרה, ולכן הצדיקים העוסקים בתורה אין

בשורה טובה

ש"ש יצא לאור הספר המבוקש ביותר
חלת לחם על חלומות חלה - ברכת הבית על ספספת חלה
בטהרורה מפורארת בתכלית ההידור והיופי

אפשר לראות הספר בחנויות הספרים המובחרות
הספר הראשון עם הספר - ר' בנימין לעווין
הדפוס יצחק מייזליץ 00000-0322-047